

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul actului normativ

Proiect de Lege privind Ordonanței de urgență pentru instituirea unor măsuri privind activitatea de înregistrare în registrul comerțului

Secțiunea a 2- a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

În sistemul juridic românesc actual, **activitatea de registru se desfășoară sub controlul judecătorilor delegați la oficiile registrului comerțului de pe lângă tribunale**, înregistrările efectuându-se numai în baza încheierilor pronunțate de aceștia sau, după caz, a hotărârilor judecătorești definitive. Controlul judecătoresc exercitat la oficiile registrului comerțului de către judecătorul delegat vizează legalitatea actelor, respectiv verificarea îndeplinirii tuturor cerințelor legale pentru a opera înregistrarea, dar și regularitatea cererii de înregistrare a comercianților.

Activitatea judecătorului delegat la oficiul registrului comerțului nu este însă o activitate exclusiv judiciară, acesta având și o serie de atribuții de natură administrativă (cum ar fi controlul operațiunilor efectuate de oficiul registrului comerțului sau certificarea semnăturii depuse la oficiul registrului comerțului de către reprezentantul legal al societății) în îndeplinirea cărora judecătorul delegat nu acționează ca o instanță de judecată, procedura nefinalizându-se prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești. În aceste situații, el își exercită calitatea de **judecător însărcinat să îndeplinească atribuții administrative**.

În ceea ce privește legislația comunitară în materia publicității informațiilor la constituirea și funcționarea societăților comerciale, aceasta nu obligă alegerea unui anumit sistem de control al operațiunilor de înmatriculare ci doar impune asigurarea efectivității controlului de legalitate, în statele membre ale Uniunii Europene fiind cunoscut atât controlul administrativ cât și cel judiciar.

Neexistând o obligație comunitară pentru menținerea sau introducerea unui anumit tip de control, **autoritățile române pot opta pentru cel care răspunde cel mai bine actualelor condiții** – structura sistemului judiciar românesc, volumul de activitate al instanțelor judecătorești, nivelul de specializare al judecătorilor - **dar și obiectivelor de dezvoltare** a autorității judecătorești.

În urma unei analize riguroase a tuturor acestor aspecte, s-a concluzionat că **înlocuirea controlului judiciar al legalității operațiunilor de înmatriculare/înscrisoare de mențiuni în registrul comerțului cu un control administrativ** reprezintă una dintre măsurile ce se impun în acest moment pentru o **decongestionare a activității de judecată**, suprasolicitată în contextul social-economic actual, dar și o **fluidizare a procedurilor** aferente desfășurării unei activități comerciale.

În susținerea acestei soluții menționăm recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, respectiv Recomandarea nr. R(86)12 a privind anumite măsuri pentru prevenirea și reducerea supraîncărcării activității instanțelor judecătorești (adoptată la data de 16 septembrie 1986) și Recomandarea nr. R (94)12 privind independența, eficiența și rolul judecătorilor (adoptată la data de 13 octombrie 1994).

În Recomandarea nr. R (86)12 se arată că, pentru asigurarea unui volum de activitate în limite care să fie de natură a permite creșterea eficienței instanțelor judecătorești, statele „**ar putea lua în considerare adoptarea următoarelor tipuri de măsuri (...) II. Evitarea creșterii volumului atribuțiilor non-jurisdicționale și diminuarea progresivă a acestora, prin conferirea acestor competențe altor persoane.**” În anexa la Recomandare se exemplifică atribuțiile non-jurisdicționale a căror reducere se are în vedere, între acestea figurând și competența de verificare a legalității operațiunilor de înregistrare de mențiuni în registrul comerțului. În aceeași anexă se precizează însă că **la alegerea competențelor care se replasează „trebuie să se țină seama de contextul specific al fiecărei țări.”**

Recomandarea nr. R (94)12 prevede ca măsură de realizare a principiului III - *Condiții de muncă*

adecvate - „luarea măsurilor necesare pentru a încredința sarcinile nejurisdicționale altor persoane, conform Recomandării (86)12.”

Subliniem că un prim pas în sensul îndeplinirii obiectivelor mai sus menționate a fost făcut în anul 2008 când, din sfera de competență a judecătorului delegat a fost eliminată atribuția de soluționare a cererilor de înregistrare la registrul comerțului a persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale, fiind instituită competența în materie a directorilor oficiilor registrului comerțului. Trecerea la un control de natură administrativă a contribuit semnificativ la simplificarea procesului de autorizare și înregistrare la registrul comerțului, deziderat ce ar trebui atins și în ceea ce privește procedurile aplicabile comercianților-persoane juridice.

2. Schimbări preconizate. Justificarea urgenței

a) Schimbări preconizate

Prezenta ordonanță de urgență cuprinde o serie dispoziții cu caracter tranzitoriu aplicabile întregii game de proceduri legate de înregistrarea la registrul comerțului.

Astfel, pe o perioadă limitată de timp (până la organizarea profesiei de registrator comercial), competența de soluționare a cererilor de înregistrare în registrul comerțului și, după caz, a altor cereri aflate, potrivit dispozițiilor legale actualmente în vigoare, în competența de soluționare a judecătorului delegat va aparține directorului oficiului registrului comerțului. Pentru buna desfășurare a activității la registru, în funcție de volumul de activitate sau de alte criterii subsumate acestui scop, cu aceeași competență poate fi investit de către directorul Oficiului Național al Registrului Comerțului și directorul adjunct și/sau orice alte persoane din cadrul instituției.

Procedura la registrul comerțului se desfășoară, în continuare, potrivit principiilor unei proceduri necontradictorii, cu excepția cazului în care solicitantul sau reprezentantul acesteia solicită, în mod expres, să se prezinte în fața directorului și/sau a persoanei sau persoanelor desemnate pentru a-și susține cererea. Cererile formulate de Oficiul Național al Registrului Comerțului prin oficiile registrului comerțului care capătă un caracter contencios, care anterior intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență erau în competența de soluționare a judecătorului delegat, se înaintează secției comerciale a tribunalului în care își are sediul comerciantul.

Pentru deplina respectare a dreptului de acces la justiție al comerciantului, procedura de contestare a rezoluțiilor pronunțate de directorul oficiului registrului comerțului și/sau persoana sau persoanele desemnate beneficiază de principiul dublului grad de jurisdicție.

Pentru anumite cereri/proceduri a fost instituită în mod expres competența de soluționare a secției comerciale a tribunalului în a cărei circumscripție se află sediul comerciantului.

În următoarea perioadă de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, se va elabora un nou cadru de reglementare al activității de înregistrare în registrul comerțului, menținându-se conceptul controlului administrativ de legalitate la nivelul oficiilor registrului comerțului dar instituindu-se competența de efectuare a acestuia pentru un nou corp profesional, respectiv registratorii comerciali.

b) Justificarea urgenței

Procedura instituită prin acest act normativ reprezintă, în primul rând, o măsură care se înscrie obiectivul eficientizării activității instanțelor de judecată. Degrevarea judecătorilor de sarcinile ce exced activității judiciare în contextul realităților interne actuale nu reprezintă doar o opțiune ci o necesitate.

Promovarea prezentei ordonanțe de urgență este necesară pentru asigurarea respectării termenelor de eliberare a certificatelor de înregistrare, de înscriere de mențiuni și a documentelor aferente, de soluționare a cererilor de înregistrare în registrul comerțului, ca imperativ al derulării corespunzătoare, cu respectarea legii, a activității comercianților, fiind absolut necesară remedierea cât mai urgentă a blocajului existent actualmente la oficiile registrului comerțului care duce la nerespectarea drepturilor comercianților, cu consecințe deosebit de periculoase pentru circuitul comercial.

Subliniem că asigurarea publicității activității comerciale desfășurate reprezintă una dintre obligațiile esențiale ale comercianților, instituită de legiuitor în scopul apărării intereselor generale ale societății, ale terților și comercianților înșiși. Existența unei evidențe oficiale, în permanență actualizate, conferă certitudine relațiilor de afaceri și asigură securitate circuitului comercial.

Consecințele lipsei de transparență prin neasigurarea publicității sunt extrem de grave, pornind de la existența unei incertitudini cu privire la relațiile contractuale care se nasc în această perioadă și putându-se ajunge chiar la o creștere substanțială a posibilității de fraudare atât din partea comerciantului cât și a terților.

De asemenea, dată fiind varietatea și importanța informațiilor stocate de registru și efectele pe care legea le conferă publicității acestora, întârzierea excesivă a publicării poate duce la blocarea unor operațiuni vitale pentru funcționarea societății.

Astfel, o amânare excesivă și nejustificată a cererilor de înmatriculare/înscriere de mențiuni în registrul comerțului duce la nerespectarea „libertății economice” astfel cum aceasta este prevăzută în Constituția României, legea fundamentală obligând statul să garanteze cetățenilor săi condițiile pentru exercitarea acestei libertăți.

Asigurarea cât mai rapidă a funcționării normale a registrului comerțului este necesară având în vedere faptul că acesta reprezintă un instrument esențial pentru securitatea circuitului comercial, ce contribuie în mod substanțial la dezvoltarea unui climat de loialitate și credibilitate la nivelul mediului de afaceri.

Subliniem, de asemenea, că funcționarea eficientă a registrului comerțului în subordinea Ministerului Justiției constituie premisa esențială a derulării unor programe de cooperare judiciară europeană extrem de importante, precum E-Justice sau N-Lex.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al prezentului act normativ

1. Impactul macroeconomic

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impactul asupra mediului afaceri

Controlul administrativ realizat într-o primă etapă, de directorii oficiilor registrului comerțului și/sau persoana sau persoanele desemnate de acesta și ulterior, de un corp profesional distinct - registratorii comerciali, simplifică procedurile de înregistrare la registrul comerțului, contribuind la stimularea inițiativei comerciale și la derularea în mod corespunzător a activității a comercianților.

Măsurile prevăzute în prezenta ordonanță de urgență au ca efect imediat remedierea blocajului existent în acest moment la oficiile registrului comerțului, blocaj care se reflectă, de altfel, și în circuitul comercial.

3. Impactul social

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Impactul asupra mediului

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani)

Mii lei						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
	2009	2010	2011	2012	2013	
I. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:	Taxa de timbru					
(i) impozit pe profit						

c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	0	0	0	0	0	0
a) buget de stat, din acesta:	0	0	0	0	0	0
(i) cheltuieli de personal	0	0	0	0	0	0
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:	0	0	0	0	0	0
a) buget de stat	0	0	0	0	0	0
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Analizând prevederile bugetare existente pentru anul 2009 și execuția preliminară pe primele trei trimestre, Oficiul Național al Registrului Comerțului asigură în condițiile prevederilor bugetare ale anului curent, așa cum au fost aprobate, fondurile necesare pentru plata persoanelor implicate. Analiza a fost efectuată luând în considerare un necesar de aproximativ 100 de persoane care să asigure activitatea de registru implicând soluționarea a cca. 22.000 de cereri aflate deja pe rolul oficiilor registrului, a cererilor care se depun în mod curent la registru, precum și a celorlalte atribuții ce revin personalului oficiilor, respectiv activități de grefă, înregistrare și validare de date, operare documente, editare și eliberare certificate de înregistrare, certificate mențiuni și documente aferente.					

Secțiunea a 5-a	
Efectele actului normativ asupra legislației în vigoare	
1. Proiecte de acte normative suplimentare Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.	
2. Compatibilitatea actului normativ cu legislația comunitară în materie Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.	
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.	

4. Evaluarea conformității Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul actului normativ Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care actul normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi. Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de ordonanță de urgență, prin avizul nr.1122/02.10.2009.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Informarea societății civile cu privire la eventulul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare
1. Măsurile de punere în aplicare a actului normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente Prin prezenta ordonanță de urgență se extinde competența personalului de la oficiile registrului comerțului și Oficiul Național al Registrului Comerțului în ceea ce privește soluționarea cererilor depuse de comercianți la registrul comerțului și care erau în sfera de competență a judecătorilor delegați. Competența de soluționare prevăzută de prezenta ordonanță de urgență are o aplicabilitate limitată, până la reglementarea activității de înregistrare în registrul comerțului efectuată de registratorii comerciali. 2. Alte informații Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului pentru instituirea unor măsuri privind activitatea de înregistrare în registrul comerțului, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'E' followed by a cursive 'B' and a long horizontal stroke.

EMIL BOC